

Az ítélet eladó.

Olvasva néha a közösségi médiában megjelenő kommenteket, sokan azt hiszik ebben az országban, hogy igen. Pedig a valóságban még nem.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Azonban az elmúlt években az ésszerű határidőn belüli eljárás alapkövetelménye közvetlen veszélybe került, mert az igazságszolgáltatásban elindult egy nagy mértékű elvándorlás. Sajnos vannak olyan bíróságok, amelyek a működésképtelenség határán egyensúlyoznak, ezért joggal vetődött fel minden illetékes fejében az a gondolat, hogy ezt azonnal meg kell oldani, a helyzet további romlásának megakadályozása érdekében.

Ennek az egyik - és jelenleg talán leggyorsabb, leghatékonyabb - módja az igazságügyi alkalmazottak a magyar átlagkeresetet meg sem közelítő illetményének a haladéktalan emelése.

De a „megállapodás” sajnos csak részben szól erről, sőt a korábbi ígéretekkel, javaslatokkal szemben pontos konkrétumokat nem is tartalmaz ebben a kérdésben sem, sőt álláspontom szerint hiányoznak a garanciák is belőle. A megállapodásban rögzítettek a tűzoltásra sem alkalmasak, mivel átlagos jövedelemről szólnak és csak 2027. évre vonatkoztatva.

Milyen megállapodás az, amelyben az OBH Elnöke, az OBT Elnöke, valamint a Kúria Elnöke az illetményemeléssel egyidőben, azzal szoros összefüggésben egy jövőbeli bírósági reform - pontosan ki nem dolgozott, részletszabályokat, garanciákat nem is tartalmazó - elemeket fogadja el az Igazságügyi miniszterrel? Mint valami piacon, vagy egy korporatív államban.

Magyarország független, demokratikus jogállam, amelyben a magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik. Ahogy már korábban az Alkotmánybíróság hangsúlyozta a bírói hatalom a törvényhozással és a végrehajtó hatalommal szemben a jogszabályok által szabott keretek betartását szolgálja, amely működésének garanciája a bírói függetlenség. A bírói hatalom tehát állandó és politikailag is semleges hatalom, amely kizárólag a törvényeknek van alávetve. Mindez kizárja a bírói hatalomnak a másik két hatalmi ágtól való politikai függését, és állandóvá teszi a bíróság működését. (38/1993. (VI. 11.) AB határozat)

A bírók és az igazságügyi alkalmazottak megfelelő illetménye, a reálértékét meg is tartó javadalmazása nem alkuk eredménye, hanem egy jogállam alapvető kötelezettsége.

Amennyiben viszont a bírák és az igazságügyi alkalmazottak megfelelő javadalmazása egy alkun múlik a bíróság és a végrehajtó hatalom közt, egyidejűleg összekötve valamilyen a bírósági szervezetet és az abban dolgozókat alapvetően érintő „reform” elfogadásával, akkor a hatalommegosztás és a bírói függetlenség elve kiüresedik.

És ezen felül az ilyen típusú alku a bírói függetlenségen túl a bíróság tekintélyét is súlyosan csorbítja, amely hosszabb távon minden magyar állampolgár életére is súlyos következménnyel járhat.

Emellett fontos problémának tartom azt is, hogy a megállapodás aláírásának körülményei is aggályosak, főként az, hogy az OBT tagjai a tervezetet és annak általunk nem is ismert

részleteit mikor ismerhették meg, továbbá az ülés megtartása során pedig gyakorlatilag kizárták a bírók megjelenésének lehetőségét.

A megállapodás aláírása mellett azzal egyidőben az OBT a saját költségvetésének terhére, a bírának közvetlenül rendkívüli juttatást biztosított, ez álláspontom szerint nem csak az Alaptörvény és 2011. évi CLXI. törvény 103. §-ában foglaltakkal ellentétes, hanem a bírói tekintély aláásására alkalmas, ezért azt az OBT részére visszautalom.

„A bíróság tekintélyét, autonómiáját és bírái függetlenségét minden helyzetben és mindenkivel szemben védelmezni fogom.”

Csak csatlakozni tudok a Kúria elnökéhez.

Budapest, 2024. december 1.

dr. Fülöp Géza